

ใบความรู้ เรื่อง การแปลความ ตีความ การวิเคราะห์วิจารณ์ หน่วยที่ ๕ บทกวีที่ชื่นชอบ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ การอ่านตีความบทกวี
รายวิชาภาษาไทย รหัส ท ๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

จุดประสงค์ สามารถแปลความ ตีความ พิจารณาความสมเหตุสมผล การลำดับความและความเป็นไปได้
จากเรื่องที่อ่าน

การแปลความ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพ.ศ.๒๕๒๕ (๒๕๒๕:๕๔๐)ให้ความหมายว่า "แปล" ไว้ว่า "ก.ถ่าย
ความหมายจากภาษาหนึ่ง ทำให้เข้าใจความหมาย" ชวาล แพร์ตกุล(๒๕๑๘:๒๒๘-๒๒๙) ได้ให้ความหมาย
ของคำว่า "แปล"ไว้ว่า หมายถึง การแปลเจตนา และรู้ความหมายของเรื่องราวนั้น และสามารถถ่ายทอดให้ผู้อื่น
เข้าใจได้ด้วยถ้อยคำใหม่ สำนวนใหม่พอสรุปความหมาย"การแปลความ"ได้ว่า หมายถึง การอ่านที่มุ่งให้เกิดความ
เข้าใจกับเนื้อหา เริ่มจากการแปลคำหรือศัพท์ที่ไม่รู้ความหมาย หรือเป็นการแปลศัพท์จากภาษาหนึ่งไปยังอีกภาษา
หนึ่ง การถอดคำประพันธ์ แปลความหมายรูปภาพ เครื่องหมายต่างๆ เช่นหน้าวังหรือจะสั่งด้วยนะก ในแนบอก
ของพี่ว่าโหยให้มึนตันสังสุณิก์บินไป ลงจับไกลั่นกะกรรมิรมิ่วน

การตีความ

หมายถึง การอ่านที่พยายามหาสิ่งที่ซ่อนเร้นอยู่ในข้อเขียนหรืออากัปกิริยาท่าทาง สีหน้า แววตา น้ำเสียง
เพื่อทราบความหมายหรือเจตนาที่แท้จริงที่แฝงเร้นอยู่ ถ้าเป็นการสื่อความธรรมดาก็คงไม่ต้องตีความ
แต่ถ้าอากัปกิริยาท่าทางกับคำพูดขัดแย้งกัน ผู้อ่านจะต้องค้นหาความจริงว่า เจตนาที่แท้จริง หมายถึงอะไรแนว
การตีความควรจะตีความทั้งด้านเนื้อหาและด้านน้ำเสียงควบคู่กันไป

ตัวอย่างที่ ๑

"ดำนน้ำพริกละลายแม่น้ำ"

ตีความด้านเนื้อหา : น้ำพริกที่มีปริมาณน้อย เมื่อตำแล้วทะเลลายลงแม่น้ำย่อมสูญเปล่า เพราะไม่เกิดรสชาติใดๆ
เปรียบได้กับการทำอะไรก็ตามแล้วสูญเปล่า

ตีความด้านน้ำเสียง : เตือนสติคนเราว่า การจะทำอะไรต้องประมาณตนว่าสิ่งที่ทำลงไปนั้น จะได้ผลคุ้มค่าหรือไม่

ตัวอย่างที่ ๒

เหมือนบายศรีมีงานท่านถนอม เจิมแแบ่งหอมน้ำมันจันทน์ให้หรรษา พอเสร็จงานเขาเอาทิ้งลงคองคา ต้อง
ลอยมาลอยไปเป็นใบตอง(นิราศพระบาท - สุนทรภู่)

ตีความด้านเนื้อหา : สุนทรภู่เปรียบเทียบกับชีวิตคนเรานั้นเหมือนบายศรี เวลาเมื่องานก็จะถนอมเป็นอย่างดี แต่พอ
เสร็จงานก็ไม่มีประโยชน์ ไม่มีคุณค่าก็จะกลายเป็นเพียงเศษใบตองเท่านั้น

ตีความด้านน้ำเสียง : สุนทรภู่ต้องการสะท้อนให้เห็นถึงชีวิตที่ผันแปรของคน ซึ่งเมื่อก่อนเคยมีความสุข มีคน
ยกย่องให้เกียรติ แต่บัดนี้ต้องมาพบกับความทุกข์ ความขมขื่นตามลำพัง

สรุปผลการตีความ : เตือนใจให้ผู้อ่านได้ยั้งคิดถึงชีวิตของคนว่า ทุกอย่างไม่แน่นอน พึงเตรียมใจไว้สำหรับสัจธรรม
ข้อนี้ด้วย

การขยายความ

คือ การนำรายละเอียดมาพูดหรืออธิบายเสริมความคิดหลักหรือประเด็นสำคัญของเรื่องให้ชัดเจนแจ่มแจ้งขึ้น อาจเป็นการให้ข้อมูลเพิ่มเติม ให้เหตุผลยกตัวอย่างประกอบ หรือมีการอ้างอิงเปรียบเทียบให้ได้เนื้อความกว้างขวางออกไป จนเป็นที่เข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น

ตัวอย่าง

ความโศกเกิดจากความรัก

ความกลัวก็เกิดจากความรัก

ผู้ที่ละความรักเสียได้

ก็ไม่โศกไม่กลัว

(พุทธภาษิต)

ขยายความได้ว่า

เมื่อบุคคลมีความรักต่อสิ่งใด หรือคนใด เขาก็ต้องการให้สิ่งนั้น คนนั้นคงอยู่กับเขาตลอดไป มนุษย์โดยทั่วไปย่อมจะกลัวว่าสิ่งนั้นๆ หรือคนที่ตนรักจะสูญหายหรือจากเขาไป ด้วยธรรมดาแล้วทุกสิ่งทุกอย่างย่อมเปลี่ยนแปลงสูญสลายไปตามสภาพการณ์ ถ้าบุคคลรู้ความจริงข้อนี้ เขาก็จะไม่โศกไม่กลัวต่อไป